

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

бакалавр
(освітній ступінь)

Кафедра товарознавства та комерційної діяльності в будівництві

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан будівельно-технологічного
факультету

 /Володимир ГОЦ /
«   » _____ 202
року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ОК 11 ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧОЇ ДУМКИ
(назва освітньої компоненти)

шифр	назва спеціальності, освітньої програми
075	«Маркетинг», ОП «Маркетинг»»

Розробники:

Корсун Інна Миколаївна к.е.н., доцент

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної теорії,
обліку та оподаткування

протокол №   від «   » _____ 202   року

Завідувач кафедри _____ / Володимир ЛИЧ/
(підпис)

Схвалено гарантом освітньої програми _____

Гарант ОП _____ /Світлана МАРЧЕНКО/
(підпис)

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності
протокол №   1   від « 16 »   вересня   202 3   року

ВИТЯГ З РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання: денна										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження заступником декана факультету	
		Кредитів на сем.	Обсяг годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			Сам. роб.								
				Разом	Л	Лр		Пз	КП	КР	РГР				Конт. роб
075	ОП «Маркетинг»	3	90	42	22		20	48				1	екзамен	2	

шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання: заочна (вечірня)										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження заступником декана факультету	
		Кредитів на сем.	Обсяг годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			Сам. роб.								
				Разом	Л	Лр		Пз	КП	КР	РГР				Конт. роб
075	ОП «Маркетинг»	3	90	24	8		16	66				1	екзамен	2	

Мета та завдання освітньої компоненти

Мета дисципліни: вивчення історії економіки та економічної думки являє собою поглиблення економічного світогляду шляхом дослідження історичного досвіду та аналізу економічних змін, що мали або ймовірно матимуть місце, у країнах з ринковою економікою.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- дослідження виникнення та розвитку економічної науки як особливої системи знань у історичному розвитку;
- дослідження сутності та економічних передумов визначних економічних і суспільно-політичних подій світового історичного розвитку;
- аналіз та встановлення динаміки трансформації виробничих відносин в різні історичні періоди у взаємозв'язку з усіма сторонами суспільного життя;
- хронологія основних подій в економічному житті людства та періодизація розвитку світової економічної науки;
- виявлення історичних, соціально-політичних та економічних передумов виникнення наукових шкіл та напрямків в історії економічної думки та дослідження подальшого розвитку світової економічної думки;
- глибокий аналіз наукових вчень представників кожної з економічних шкіл та напрямків, які зробили вагомий внесок в історію світової економічної думки;
- встановлення ролі розроблених економічних теорій у розвитку суспільства та вплив кожної з них на майбутнє економічної науки та суспільства.

Робоча програма містить витяг з робочого навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має опанувати здобувач, програмні результати навчання, дані щодо викладачів, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок здобувача, роз'яснення усіх аспектів організації освітнього процесу щодо засвоєння освітньої компоненти, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань. Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА (<http://org2.knuba.edu.ua>). Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності	
ЗК1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Функціональні компетентності

Код	Програмні результати
ФК 7	Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.
ФК 11	Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПР 2	Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.
ПР 6	Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.
ПР 11	Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.
ПР 12	Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
ПР 13	Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи.
ПР 18	Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.

Програма дисципліни

Змістовний модуль 1. Докласичний та класичний періоди розвитку

Лекція 1,2 (4 год.)

Тема 1. Становлення економічної думки та еволюція ранніх цивілізацій (період до V ст. н.е.)

1. Становлення та розвиток історії економіки та економічної думки
2. Періодизація історії економіки
3. Господарство первісного суспільства (періоди до VIII ст. до н.е.) та формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. - V ст. н.е.)
4. Господарський розвиток та економічна думка Стародавнього Сходу.
5. Господарський розвиток та економічна думка Античного Світу.
6. Господарський розвиток України у праісторичні часи.

Висновки

Практичне заняття 1,2 (4 год.)

Тема 1. Становлення економічної думки та еволюція ранніх цивілізацій (період до V ст. н.е.)

Вирішення тестів.

Обговорення основних питань з теми:

1. Зародження дисципліни “економічна історія та економічна думка” як самостійного наукового спрямування.
2. Розкрийте предмет, мету і завдання курсу (методи дослідження).
3. Періодизація історії економіки. Підходи до періодизації (п’ятистадійна модель Ліста, тристадійна модель Гільденбранта - Блюхера, формаційний підхід Маркса, інституційно-технологічний підхід, історико-хронологічний підхід).
4. Основні риси й періодизація первісного господарства (економічний розвиток стародавніх цивілізацій).
5. Особливості економічного розвитку давньосхідних суспільств. Країни східного рабства.
6. Економічна думка Стародавнього Сходу (Індія, Китай).
7. Основні етапи економічного розвитку Давньої Греції та Давнього Риму. Причини та наслідки колонізації. Античне рабство.
8. Економічне вчення Стародавньої Греції і Риму.
9. Особливості економічного розвитку перших цивілізацій: Шумер, Давній Вавилон, Месопотамія, Єгипет, Індія, Китай.
10. Господарство Стародавньої Греції: крітомікенський, гомерівський, архаїчний, класичний періоди.
11. Основні етапи економічного розвитку античного світу.
12. Структура античного суспільства. Галузі виробництва, торгівля, фінанси, кредит.
13. Господарство Римської імперії: періоди еволюції рабовласницького способу виробництва.
14. Економічні передумови й наслідки занепаду Римської Імперії.

Лекція 3 (2 год.)

Тема 2. Розвиток господарства та економічної думки Європейської цивілізації в період середньовіччя (V-XV ст.)

1. Економічний розвиток західноєвропейських країн в епоху Середньовіччя
2. Економічна думка Середньовіччя
3. Господарство українських земель у княжий період

Висновки

Практичне заняття 3 (2 год.)

Тема 2. Розвиток господарства та економічної думки Європейської цивілізації в період середньовіччя (V-XV ст.)

Вирішення тестів.

Обговорення основних питань з теми:

1. Розкрийте основну суть феодального господарства.
2. Основні виробничі форми. Основні риси, етапи розвитку й економічна структура західноєвропейського феодалізму.
3. Шляхи формування, форми і типи земельної власності в добу Середньовіччя.
4. Особливості становлення феодального господарства у країнах Західної Європи.
5. Фактори піднесення міст Західної Європи в 11 – 15 ст. їх економічна роль. Цеховий устрій середньовічного ремесла, його економічна доцільність у 12 – 15 ст.
6. Генеза та розвиток нових господарських форм в середньовічній Європі.
7. Економічна думка Середньовіччя: арабські країни, Київська Русь.
8. Риси та характер європейської торгівлі в середні віки: основні шляхи і райони. Процес утворення національних ринків.
9. Господарство Київської Русі в період формування феодальних відносин.
10. Форми і характер землеволодіння в Київській державі.
11. Міста, ремесла, торгівля у Київській Русі.
12. Магдебурзьке право в Україні.

Лекція 4,5 (4 год.)

Тема 3. Меркантилізм, формування передумов та становлення ринкової економіки (XVI – XVIII ст.)

1. Меркантилізм
2. Господарство країн Європи та формування інститутів ринкової економіки
3. Географічні відкриття та розвиток мануфактурного виробництва
4. Економічні ідеї в Україні у 17 – 18 ст.

Висновки

Практичне заняття 4 (2 год.)

Тема 3. Меркантилізм, формування передумов та становлення ринкової економіки (XVI – XVIII ст.)

Вирішення тестів.

Обговорення основних питань з теми:

1. Меркантилізм як перша школа буржуазної політичної економії.
2. Особливості економічних ідей меркантилізму в 16 – 18 ст: Англія (У. Стаффорд, Т. Ман, С. Фортрей, Дж. Стюарт та інші)
3. Особливості економічних ідей меркантилізму в 16 – 18 ст.: Франція (Ж.Б. Кольбер, А. Монкретьєн. та інші.)
4. Особливості економічних ідей меркантилізму в 16 – 18 ст.: Україна (Ф. Прокопович та інші)
5. Зрушення в розвитку продуктивних сил Європи в період пізнього Середньовіччя
6. Передумови і наслідки Англійської революції (1640 – 1660 рр.), Французької революції (1789 – 1794 рр.), Північної Америки
7. Порівняльна характеристика економічного розвитку Англії та Франції (17 – 18 ст.)
8. Внесок географічних відкриттів у розвиток господарства країн Європи та США
9. Суспільно-політичні і соціально-економічні передумови утворення української народності.
10. Буржуазні революції.
11. Первісне нагромадження капіталу як вихідна точка становлення капіталізму.
12. Перехід до капіталістичного господарювання в країнах Західної Європи.

Лекція 6 (2 год.)

Тема 4. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (XVIII - XIX ст.), становлення класичної політичної економії

1. Господарство періоду вільної конкуренції (XVII ст.– перша половина XIX ст.) і генеза індустріального суспільства
2. Класичний напрям політичної економії
3. Теорія А. Сміта, Д. Рікардо, Ж.Б. Сея, Ф. Батіста, Т. Мальтуса, Дж.С. Мілля.
4. Вчення фізіократів

Висновки

Практичне заняття 5 (2 год.)

Тема 4. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (XVIII - XIX ст.), становлення класичної політичної економії

Вирішення тестів.

Обговорення основних питань з теми:

1. Передумови виникнення класичного напрямку політичної економії.
2. Економічна теорія А. Сміта.
3. Основні ідеї економічного вчення Д. Рікардо
4. У. Петті як засновник класичної буржуазної політекономії в Англії
5. Фізіократизм як економічна наука у Франції
6. Система А.Р.Ж. Тюрго. Гроші, процент і ціна.
7. Теорія Ж.Б. Сея та Ф. Батіста.
8. Вчення Т.Р. Мальтуса про вартість, прибуток та реалізацію.
9. Роль держави в капіталістичній економіці та можливості без кризового розвитку капіталістичного виробництва (теорія Дж.С. Мілля)
10. Теорія продуктивної праці. Теорія впливу ціни товару на попит.
11. Концепція «природного порядку» та «економічні таблиці» Ф. Кене.

Змістовний модуль 2. Неокласичний період розвитку

Лекція 7,8 (4 год.)

Тема 5. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст. до першої світової війни)

1. Особливості економічного розвитку країн Європейської цивілізації (Німеччина, Англія, Франція), кінця XIX – поч. XX ст.
2. Економічний розвиток США та Японії
3. Аграрний розвиток провідних країн світу в період їх індустріалізації
4. Особливості розвитку господарства України.

Висновки

Практичне заняття 6 (2 год.)

Тема 5. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст. до першої світової війни)

Вирішення тестів.

Обговорення основних питань з теми:

1. Сутність першої та другої промислової революцій?
2. Основні причини монополізації економіки країн Європейської цивілізації?
3. Характеристика та сутність основних форм монополій?
4. Економічний розвиток Німеччини кінця XIX – поч. XX ст.
5. Економічний розвиток Англії кінця XIX – поч. XX ст.
6. Економічна сутність розвитку монополістичного капіталізму в США.
7. Основна характеристика економічного розвитку Японії.
8. Аграрний розвиток провідних країн світу в період їх індустріалізації.
9. Причини відставання західноукраїнських земель у складі Австро-Угорської імперії.

Лекція 9 (2 год.)

Тема 6. Економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина ХХ ст.)

1. Теорія маржиналізму. «Маржинальна революція» класичної, австрійської шкіл
2. Зародження неокласицизму
3. Виникнення та розвиток кейнсіанства

Висновки

Практичне заняття 7 (2 год.)

Тема 6. Економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина ХХ ст.)

Вирішення тестів.

Обговорення основних питань з теми:

1. Теорія маржиналізму: об'єктивні передумови виникнення.
2. Напрямки розвитку маржиналізму: австрійська, кембріджська школа.
3. Вчення американської та лозаннської шкіл.
4. Кейнсіанство: об'єктивні передумови виникнення.
5. Теорія державного регулювання економічної системи за авторством Дж. М. Кейнса.
6. Основний психологічний закон Дж. М. Кейнса.
7. Зміст кейнсанської теорії революції.
8. Концепція мультиплікатора та його вплив на обсяги національного виробництва.
9. Розгляд напрямків державного регулювання: грошово-кредитна та бюджетна політика, їх інструменти. Роль держави в стимулюванні інвестиційного процесу.
10. Кейнсіанські моделі макроекономічної рівноваги.
11. Розвиток теорії стадій суспільного розвитку та трансформації суспільства у роботах А. Берлі, У. Росту, Д. Белла.

Змістовний модуль 3. Господарський розвиток і парадигми ХХ – початку ХХІ ст.

Лекція 10 (2 год.)

Тема 7. Розвиток національних економік Європейської цивілізації в системі світового господарства (1939 – 1990 рр.)

1. Господарський розвиток в системі світового господарства США
2. Господарський розвиток в системі світового господарства Німеччини та Японії
3. Господарський розвиток в системі світового господарства Англії і Франції
4. Структурні зміни в світовому господарстві у другій половині 20 ст. та інтеграційні процеси в економіці європейських країн.

Висновки

Практичне заняття 8 (2 год.)

Тема 7. Розвиток національних економік Європейської цивілізації в системі світового господарства (1939 – 1990 рр.)

Вирішення тестів.

Обговорення основних питань з теми:

1. Загальна характеристика розвитку США у післявоєнний період.
2. Розвиток Німеччини після Другої світової війни? «Економічне диво» Німеччини.
3. Розвиток Японії у післявоєнний період?
4. Як розвивалася Англія після Другої світової війни? Вплив Маргарет Тетчер на розвиток економіки Англії.
5. Характерні риси розвитку Франції на початку 50-х років.
6. Охарактеризуйте основні фактори впливу перебудови економіки Франції у другій половині 20 ст.
7. Структурні зміни в світовому господарстві у другій половині 20 ст.
8. Інтеграційні процеси в економіці європейських країн у 20 ст.

Лекція 11 (2 год.)

Тема 8. Розвиток української економічної науки другої половини XIX – початку XX ст.

1. Теорії В.Н. Каразіна, М.А. Балудянського, Т.Ф. Степанова, В.І. Вернадського, М.І. Зібера
2. Наукові новаторства кінця 19 – поч. 20 ст.: теорії С.А. Подолинського, М.П. Яснопольського, М.І. Туган-Барановського, Є.С. Слуцького.

Висновки

Практичне заняття 9,10 (4 год.)

Тема 8. Розвиток української економічної науки другої половини XIX – початку XX ст.

Вирішення тестів.

Обговорення основних питань з теми:

1. Розвиток ідей класичної школи в Україні. Школи економічної кон'юнктури.
2. Фзіократичні погляди В.Н. Каразіна
3. «Економічна система» М.А. Блудянського
4. Фундаментальна економіка Т.Ф. Степанова
5. «Нарис теорії потреб» І.В. Вернадського. Енергетична економіка С.А. Подолинського.
6. Дослідження Галичини за авторством В. Навроцького.
7. Марксизм праць М.І. Зібера.
8. Маржинальні ідеї М. Тугана-Барановського та його внесок у світову економічну науку.
9. Теорії М.П. Яснопольського.

- 10.Київська психологічна школа.
- 11.Прикладні аспекти агрономів-економістів А. Самборського, М. Ліванова, А. Прокоповича-Антонського.
- 12.Математико-праксеологічне вчення Є.Є. Слуцького
- 13.Статистична та економіко-математична школи в Україні.
- 14.Економічні реформи С.Ю. Вітте.
- 15.Поєднання трудової теорії вартості і теорії граничної корисності в роботах В. Дмитрієва та Є. Слуцького.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	2	3	4	5	6	7	
Змістовний модуль 1. Докласичний та класичний періоди розвитку													
Тема 1. Становлення економічної думки та еволюція ранніх цивілізацій (період до V ст. н.е)	14	4	4			6	11	1	2				8
Тема 2. Розвиток господарства та економічної думки Європейської цивілізації в період середньовіччя (V-XV ст.)	10	2	2			6	11	1	2				8
Тема 3. Меркантилізм, формування передумов та становлення ринкової економіки (XVI – XVIII ст.)	12	4	2			6	11	1	2				8
Тема 4. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (XVIII - XIX ст.), становлення класичної політичної економіки	10	2	2			6	11	1	2				8
Усього годин за змістовним модулем 1	46	12	10			24	44	4	8				32
Змістовний модуль 2. Неокласичний період розвитку													
Тема 5. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст. до першої світової війни)	12	4	2			6	11	1	2				8
Тема 6. Економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина XX ст.)	10	2	2			6	11	1	2				8
Усього годин за змістовним модулем 2	22	6	4			12	22	2	4				16

Змістовний модуль 3. Господарський розвиток і парадигми ХХ – початку ХХІ ст.											
Тема 7. Розвиток національних економік Європейської цивілізації в системі світового господарства (1939 – 1990 рр.)	10	2	2			6	11	1	2		8
Тема 8. Розвиток української економічної науки другої половини ХІХ – початку ХХ ст.	12	2	4			6	13	1	4		8
Усього годин за змістовним модулем 3	22	4	6			12	24	2	6		16
Усього годин	90	22	20			48	90	8	18		64

Індивідуальне завдання

Формою індивідуального завдання для студентів 1 го курсу, які вивчають дисципліну у 2 семестрі, згідно з ОПП «Маркетинг» є виконання та захист **контрольної роботи**.

Контрольна робота складається з 3-х завдань. **Перше завдання** – це два теоретичних питання; **друге завдання** – визначити ім'я науковця на основі коротких біографічних даних або доповнити запропоноване речення фактами. **Третє завдання** - пояснити сутність наведених у кожному варіанті економічних понять і категорій.

Розкриваючи зміст теоретичного питання, студент має показати знання теоретичного матеріалу з дисципліни «**Історія економіки та економічної думки**», застосовуючи системний підхід, метод аналізу й синтезу, теоретичного узагальнення, логічний підхід. Друге завдання, потребує закріплення знань щодо основних поглядів науковців та представників різних економічних шкіл щодо сутності тих чи інших процесів, які супроводжують ринкову економіку. Третє завдання – дає можливість повторити та закріпити основні економічні терміни, які зустрічаються під час вивчення навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки».

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі попереднього (модульного) та підсумкового контролю (захист індивідуальної роботи, іспит) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевіряючись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У

разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів, контрольна робота); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості умінь поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Індивідуальне завдання. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, з дисципліни «Історія економіки та економічної думки» це контрольна робота, оформлення якої повинно відповідати ДСТУ 8302:2015. Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 3 тижні до початку залікової сесії. Викладач має право вимагати від Здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю іспит

Поточне оцінювання			Іспит	Сума балів	
Змістові модулі					
1	2	3	Індивідуальна робота		
10	10	10	максимальна 30 балів	40	100

Розподіл балів в розрізі модулів, представлено в таблиці Критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Для студентів денної форми навчання	
Вид навчальної роботи	Кількість балів максимум
Постійна частина	
Змістовний модуль 1. Докласичний та класичний періоди розвитку	
Виконання практичної роботи до теми 1	2
Виконання практичної роботи до теми 2	3
Виконання практичної роботи до теми 3	3
Виконання практичної роботи до теми 4	2
Всього за змістовим модулем 1	10
Змістовний модуль 2. Неокласичний період розвитку	
Виконання практичної роботи до теми 5	5
Виконання практичної роботи до теми 6	5
Всього за змістовим модулем 2	10
Змістовний модуль 3. Господарський розвиток і парадигми XX – початку XXI ст.	
Виконання практичної роботи до теми 7	5
Виконання практичної роботи до теми 8	5
Всього за змістовим модулем 3	10

Індивідуальне завдання	
Підготовка реферату, презентації або тестів з тематики дисципліни 2 доповіді з тематики дисципліни	10
Контрольна робота	20
Максимальна підсумкова балова оцінка за виконання індивідуальних завдань	30
Максимальна балова оцінка поточної успішності	60
Іспит	40
Максимальна семестрова оцінка	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	20	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2018 року), дотримання норм доброчесності)
	19	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2018 року), дотримання норм доброчесності)
добре	18	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2018 року), дотримання норм доброчесності)
	15	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	10	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем. Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями. Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Методичне забезпечення дисципліни

Основна література

Закони України:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР: веб-сайт. URL.: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 09.09.2021).

Підручники:

1. Девід МакКін «І сталася тьма. Рузвельт, Гітлер і західна дипломатія напередодні війни»: книга. Видавництво «Лабораторія «Наш формат»: Україна. 2022. 400 с.
2. Історія економіки та економічної думки : підруч. / В. В. Козюк, Л. А. Родіонова, О. В. Длугопольський [та ін.] ; за ред. В. В. Козюка, Л. А. Родіонової. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015 – 792 с.
3. Кіштайні Н. Коротка історія економіки: книга / Н. Кіштайні; Видавництво «Наш формат». 2022 р. 256 с.
4. Ярослав Грицак. Нарис історії України. Формування модерної нації ХІХ–ХХ століття. Київ : Yakaboo Publishing, 2019. 656 с.
5. Jevons W. S. The Theory of Political Economy [Text] / W. S. Jevons. — L., 1924.

Навчальні посібники:

1. Аркуша О. Г., Кондратюк К. К., Мудрий М. М., Сухий О. М. Час народів. Історія України ХІХ століття: Навч. посіб. / За заг. ред. М. М. Мудрого. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 408 с.
2. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності: посібник / Сергій Плохій. КБ «Клуб сімейного дозвілля». 2016. 484 с.
3. Владимиров К.М., Морозова О.Г., Владимирова Л.В. Історія економіки та економічної думки: Навчальний посібник. Київ. Видавництво: «Олді +». 2020. 406 с.

4. Історія економічних учень : навчальний посібник / П. П. Несененко, О. А. Артеменко. – Одеса : ОНЕУ : ФОП Гуляєва В. М., 2017. 448 с.
5. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / В.О. Сивоконь - Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2017. - 464 с.
6. Кухар О.В. Історія економіки та економічної думки [текст] : навч. посіб. / О.В. Кухар . - К. Центр учбової літератури , 2015. 328 с.
7. Мацелюх Н.П. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка. Посібник / Н.П. Мацелюх. – Київ: Центр учбової літератури, 2021. 382 с.
8. Найл Кіштайні. Коротка історія економіки. В-во «Наш формат», 2022 – 256 с.
9. Овед Галор. Подорож людства. Витоки багатства і нерівності. В-во: Наш Формат. 2023. – 272 с.
10. Ущাপовський Ю. В. Історія економіки та економічної думки [текст]: навч. посіб. / Ю. В. Ущাপовський. — Житомир : Житомирська політехніка, 2020. 144 с.
11. Шевченко О.О. Історія економіки та економічної думки. Сучасні економічні теорії [текст]: навч. посіб. / О.О. Шевченко. - К. Центр учбової літератури, 2019. 230 с.
12. Якобчук В. П. Історія економіки та економічної думки [Текст]: Навч. посіб. / В. П. Якобчук, Ю. В. Богоявленська, С. В. Тищенко – К.: «Центр учбової літератури», 2015. 476 с.

Методичні рекомендації:

Контрольна робота з дисципліни «Історія економіки та економічної думки»: методичні рекомендації / уклад.: Корсун І.М., Мостовенко О.О. – Київ: КНУБА, 2023. – 25 с.

Публікації:

1. Корсун І.М. Генезис та періодизація розвитку фондів соціального страхування. Вісник Дніпропетровської державної фінансової академії. Економічні науки». Серія: «Економіка» та збірника. «Вип. № 1. 2024 р. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://scientificview.umsf.in.ua/arkhiv-nomeriv>

2. Гаман Г.В. Трудова міграція: особливості та наслідки для економічного розвитку держави. Науковий економічний журнал «Інтелект ХХІ». Серія: «Національна економіка». Вип. 6., 2019 р. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2019-6.6>

Інформаційні ресурси:

1. Президент України: веб-сайт. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/all> (дата звернення 09.09.2021).
2. Верховна Рада України : веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення 09.09.2023).

3. Урядовий портал. : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення 09.09.2023).
4. Міністерство фінансів України : веб-сайт. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk> (дата звернення 09.09.2023).
5. Державна казначейська служба України : веб-сайт. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua> (дата звернення 09.09.2023).
6. Державна податкова служба України : веб-сайт. URL: <https://tax.gov.ua/> (дата звернення 09.09.2023).
7. Міністерство економіки України : веб-сайт. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA> (дата звернення 09.09.2023).
8. Державна служба статистики України. : веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 09.09.2023).
9. Журнал «Урядовий кур'єр: веб-сайт. URL: <http://www.ukurier.gov.ua/> <http://ukurier.gov.ua/uk/> (дата звернення 09.09.2023).
10. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>. (дата звернення 09.09.2023).
11. Світовий банк в Україні : веб-сайт. URL: <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine> (дата звернення 09.09.2023).
12. Міжнародний валютного фонду (МВФ) : веб-сайт. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/tags/mvf/> (дата звернення 09.09.2023).
13. Tuning Educational Structures in Europe [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>